ПролетареД Нэлу ЧАЛАТА, ЙЭКЪЫН!

РЙА ТЭЗЭ

ОРГАНА КМ ПК ЭРМЭНИСТАНЕ
„ЛЭЗЫ ЭЛТЭЗЫ" ОРГЫЧЪ ЧЪЛ ЧЪЛЭКЪЫЛЫР
„РЙА ТЭЗЭ" ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 66 (678) | Лэ'д, 18 сентябре сала 1955 | Оимэт 20 капек

ЬБДЬНЭ МЭН'КЭМКЬРЬНЕ Т'ЭВГЬРЭДАНЕ Т'ЭВИ МЬЧАЛЭДАРЕ П'АЛЭ У ГЭНДИФА

Пресса советие силЬН'ЭКЭ қэчэтэ кэьыз бона партиа Комунистие. Бь гомэкдарййа прессе партиа Комунистие Ьэргэв у Ьар сэй'эта те гэреие тэви цЬмэ'те у дэлэ пропагэндкрьне ёЛме марк'сизм-ленизме. Пресса советие мобилизэсизла дэо қэчэта п'ала, колхознэка интелигенсиае, мэки бь Ь'ормэти эрдиньй ць'рарец Плэнумед Комэрк'эпэ ПКТС у Ьар пешдаНнэкэ ралата Советие дь дэрца пешдаНнэ ейиа сэнае, малЬэбуна гЭндитие куптуреда.

Бь шарэкева э'йанэ, мэки пресса сиетие, йа кЬ Ь'эсав дЬбэ щур'е пресса т'эзэ, ньКарэ бЬбэ хэвата агиэие дропагандаие у бса эки хэвата Ганкилдаре, эгэр т'Ончбэ актиа мейа Ь'ормэти, эгэр эи ме гЬреие тэви п'ала у хэватние дэштед ссиалистиер'а у бь милиона интетед советиер'а. Мьцалэдаре ала у гЭндиЙа Ь'эсав дЬбэи Ь'име ьмиЙа эки пресса мэ у актиа мейа Ьэрр'ожие.

Бь ронаи дитьна пресса советиейа ла пешьна хэватэка ралта мэ'ьи ьмиЙа мьцалэдаре мэйа п'ала у гЭнда у ньйа эки дЬбэи дь дэрэша пещйаи у мэ'ькомбуна пресседа Партиа Комунистие рож бь рож ь Ьинкърье мьцалэдаре мэйа ала у гЭнда, к'ижан кЬ бь хэвата мейа Ьэрр'ожийё э'франдарна теца ердние цЬмэ'тер'э

Ае ье ёэже жи эи тенэ сэр ме ёэре, жэки эи редаксие, кЬ ь'ижан кЬ у'эиетие рэдна хэи т'эьмцалэдаре п'ала у гЭндиЙа, эхата ги сиьниЙа сэр дэрэшэка бЬьЬна Ьэрр'ожийё э'франдарна тена ердние цЬмэ'тер'э

Ае ье ёэже жи эи тенэ сэр ме ёэре, жэки эи редаксие, кЬ ь'ижан кЬ у'эиетие рэдна хэи т'эьмцалэдаре п'ала у гЭндиЙа, эхата ги кЬ мэ'кэмдькЬи т'эвгьредана тете цЬмэ'тер'э. Ося жи гэлэ ре-ЙанЭ газетед бЭжара, нэ'ийа у ьмэ хэвата барбьи'э бЬрьЬо дь ьЬ дора хэиа т'опкЬрьна мьцалэдаре у бь Ь'эиэскэ'ри дьЬи ьмиЙа эи мьцалэдаре. Мосала, ьаны, редаксиа газета Кировабада «Кайтс» у «Колтитесакан», нэ'ийа Т'алине «Комунизми ьоов», йа Поктембэрйане «Лепи ьаиэне», йа Горисе «Сталинийи ьоов» у газетед маин.

Дэстаннед ван редаксиа эиьи, мэки газетед ванда Ьарт'ьи пешда тен мьцалэдаред т'эзэ. Бь кэгомэдкарйа ван, газетада Ьар-р'о пешда тен пЬрсед рожейэ сарэка, ванда тенэ к'ьЬие щер'ьбэиьна хэватние малЬэбуна гЭндитие у сэиайёэ пеш, шур'ьрие дЬбэи бона бь Ьэрали пещдачуйина мэйа. Буна цЬмэ'тие. Эиана к'эмэкдарие дЬбэи т'эошкилтед партиае у сэлетие, бь Ьэрали дЬбэи критикае у хэиа-критиккЬрье кё жерва тен, дЬбэи кЬ'ьЬие Ь'эиу кемасийа у критик дь'ьи ван мэрьва, ец кё дьт'эр'бинЬ законед хэвата, дЬбэи а'йанкЬрье кемасиед мэрьвед бйурократ у ван Ь'эиуйа, е кё Ь'епгедькЬи э'хтийарёд бажарваиед советие.

Избати дЬбэи к'ьЬшкрье, мэки эи газетьи бь сэрэшоми, е кё дора хэиа т'опдьки бь Ь'эзара мьцалэдред п'ала у гЭндиЙа у бса эки эиа чайим Ьатьна Ьэрсие мэ ванеп'э.

Ле фэдэт, Ь'эиу редаксиа ийиьи, мэки бь ви шур'эйи хэвата хэи т'эошкилдьки. Ама, мосала: редаксиа газета «Сталинийан хоск'э йа Ьэй'ийа Севаие у «Ленинйан дрошов» йа Ьэй'ийа Ахтае ээ'р Ьиьлэк тенэ Ьэрсдане мьцалэдаре п'ала у гЭндиЙа'р у бса эи Ь'ЭиЭ активи мьцалэдаре ванэ Ь'имли, бона ие йэже жи газет тен ронандитие бь ф'ькърэкэ ээ'ф ньмьзва. Ле комиэй'иед ван Ьэй'ийа рьид мькулнабьи бь ви ьЬбэле фэрэва. Жь ван Ьэй'ийа бса эи пешда ьаиинед редаксиед «Анаснапэн» колтитесакан» (Апаран), «Сталинйан уг'и» (Басарґечар), «Сталинйан уг'и» (Азизбеков) у чэнд редаксиед маин.

Борщед т'ошкилэтед партиае у хэватнед редаксиано бь Ьэрали бЬдьни эедэкэдна Ьарамед ронаи дара у бса эи хэиа бЬдьна Ьинкърье бь шЬхЬле журналистикиеа. Гэрое ронаи хэиа саледа дэ-се цЬра гази мьцалэдаре хэиьки у ванр'а дэрбэзьки дакълада у ф'ьса. Ося жи лазьмэ бь сэрэшоми у Ьэиаск'эри бЬдьни цЬмэ'тие. Ама нэмэда ван у ви нэмэда к'ьЬшкьи шур'е ньиисандьиа мьцала.

Бь кьрьиа ван Ьокава Ьэр редаксиок ие мэ'кэмкэ т'эвгьредна хэиэ мьцалэдаре п'ала у гЭндиЙа'р у ие бьЬндЭкэ рона газете дь дэрэша пещдачуйина сэиайёа сосиалистие у мьлЬабуна гЭндитеда.

Т'ЕЛЕГРАМ

ЖЬ БОННЕ, 14 СЕНТЯАБРЕ САЛА 1955

Мэ'чул Маршэл Н. А. БУЛГАНИНР'А

Москва.

Ьэрдатийа Жэйо гэлэки Ь'ормэти ре Совета Министред Т'РСС-

ь жэкр'ьидьиа жь Москвае, ьЬиьиа мьи Ьэйо цЬрже жи ра-ЙанЭ э'ЛАми Жь бЬкьм бона ие ьЬидьиа бь гЭндари у бь дьл йа кЬ Жэ у Ь'кЬбмэта Советие бэр бь делегасиа германие у нэйса мьи кЬр, жэкта мьиа мэ ль Т'РСС. Эз бажэрьи, жэки результата хэвата мэ ие цЬлькздаиинэкэ цимотиа бЬдэ шЬхЬле д'ЭлаЙе ль т'эмамийа дьиае.

Нэфсиг'ёари бэр бь Жэ

АДЕНАУЭР

ЬЭЖМАРА ИРОДА:

—Телеграм мэцул Маршэл Н. А. Булганинр'а (рус I-е).
—Нэма Президенте Республика Германиаейэ Демократие Ьавале Вилhелм Пик Сэдьре Сэдьртийа Совета Т'эиэрэбльнд Т'ьфэча Республикед Советие Сосиалистие Ьэвале К. Е. Ворошиловр'а (рус I-е).
—Пашманиед капитализме нав фо'мдарийа мэрьвада у реед Ьналинна ван (рус 2-а).
—Ферма бу йа пеш (рус 3-а).
—Ьинкърья хэиэдьна полнтехиките мэ'т'эбеда (рус 3-а).
—Композиторе Адрбещанен э'йан (рус 3-а).
—Э'ламэтиед дэр (рус 4-а).
—Патронимиа кбрманцед Ёрмэнистане бари революсиа октйабре (рус 4-а).

Нэма Президенте Республика Германиейэ Демократие Ьавале Вилhелм Пик Сэдьре Сэдьртийа Совета Т'эиэрэбльнд Т'ьфэча Республикед Советие Сосиалистие Ьавале К. Е. Ворошиловр'а

Москва, Кремл.

Ьавале Ь'ормэтлийи Сэдьр!

1955 сале ийиуле, ижэта Делегасиа Ь'кЬбмэтиейэ Т'ьфэча Советие ль Бер'ине бэ, Ь'кЬбмэта Республика Германиейэ Демократие пире дани кЬ гало набэ азабькьи у вэгарийьи ль ижэ'эи п'ара майин йа плениед эскэрийё германиейэ бэре, ек'ижан кЬ цЬзэкрье дьк'ийиьи бона ие йэже, жэки ие Жь'ер мьцабэли ьиьмаэ'та сотие гбнэ'эри кьрьиа. Бь сайа п'энгбнастьиа фЬкьура Ьат ёэрарькрье дися ие пЬрсе э'ньэ'ижьи, бь Ь'эсав Ьиланиина ижэстьиед Ь'кЬбмэта Республика Германиейэ Демократие.

Мьи'р а'йанэ, жэки дэрЬэца ие пЬрсе дэрбаз буйо п'энгбнастьиа фькърайо пашиэхтие орг'а Ь'кЬбмэтиед ижэтатед мэ. Ломэ жи оз ньиа тер'а

Бь Ь'ормэттьртьиа бецэлли **ВИЛhЕЛМ ПИК**

Берлин, Нидершёнхаузен, 31 августе 1955 сале.

ДЕЛЕГАСИА ПАР'ЛАМЕНТИЕЙЭ ФРАНСИАЕ Т'ЭСЭЛИКЬР МОВЗОЛЕЙА В. И. ЛЕНИН У И. В. СТАЛИН

Делегасиа пар'ламентиейё Франсиае, йа кЬ ль Т'ьфэча Советиейё бь т'эгайфкьрья Совета Т'эиэрэбльнд ТРСС, бь сарк'ариЙа Сэдьре Шьвата Мьлэтейё Франсиае Пйер Шьейтер 15 сентябре т'эсэлиЙа Мовзолейа В. И. Ленин у И. В. Сталин кьр у венок дани. Сэр цёЙ'ана венокье бь эьмане урьси Ьатьйа ьЬиисаре: «Жь делегасиа пар'ламентиейё Франсиае».

Т'эви депутатед пар'ламенте т'эсэлиЙа Мовзолейе кьрьи жур'налистед Франсиае, ед кЬ т'эви делегасиа пар'ламентие Ьатьна Москвае.

Делегасиаер'а бун сэрчере п'ара Сэдьртийа Совета Т'эиэрэбльнд ТРСС Пу. А. Королйов, к'атьбе пеЬьни Посолтйа ТРСС ль Франсиае Д. С. Никифоров.

(ТАСС).

АРТЕЛА ПЕШ

Бона Ь'ормэта обр'ьл'а партиае йа XX, хэватнед артела дарбёнорькрьнейё Еревае нае Куйбишеи соэ данэ, мэки плана салэвахте бьЬдинЬ иэ кЬ 29-е нойабре, тэиэ бэре борщ Ььлдабьиэ сэр хэиэ, ие 7-е нойабре.

Артелийа готьна хэиэ кьрьиэ шЬхЬл. Эиана 30 артезье, дэстгекьрьи Ьазькрьна дарбёнорькрьнейё бь Ь'эсавбниве мэйа октйабрейё дбда. Пещдачуйинед борбьл'э'э Ьатьиэ дэстанние бса эки алие дэрдаина хэвате, п'акьрьна башбуйа дэрдалне у ньмьзькрьна хэиэдимэтиеда. Дэрдаина хэвате бь дайиед Ь'эат мэйед салэ ийсал бь 14 салэфа бЬьЬнд буйо, хэиэдимэтиа продуксиае дэиса 1,5 бь плане кЬшшкрьи, ньмьзбуйа 4,2 салэфа. Плана к'арейё Ь'эат мэйа бь 65 салэфа зедэ Ьатийё қэдандьие.

Бь сайа сэиайёда хэвьтандьиа машиед г'амшэхЬлэкьрье гЬиишьйа ван дэстанние. Пашиа Планума Комэрк'эпэ ПКГС ийуле, т'ехэда Ьатьйа дание бь'ржа электрикейё дэрдаиндаина бЬьЬнд, машиед рьйдэжьие, гблокьрье, гблокьрье у дэиэдзеда дьие.

Артел ньйа 11 щур'э мебеле дьЬе, шкафа, буфета, дивана, шкафед к'ьт'ёа, т'эхтед ньиисаре, т'эхтед ёраваие, руньштек у ед маиье кЬ гала тенэ хэиэстьие. Колектива артела пеш, чэиэ сэиайёда э'жьлыда, бса эки семайиа бЬдада бона дэстанние жь алие Совета Министред РСС Ёрмэние у ШТ'ПhМ-еда Ьатийё рэиакьрье щара бЬда.

(АТЭ).

ПЛАНА НЭЬ МЭЬА ЖЬ ШЭ'ДЭ БИСТ РОЖА ЗУ

Qan'ан, сентябр (АТЭ).—Бь к'ьтьиа нав лоща сосиалистиейё Ь'эмшьмэ'тие бона Ь'ормэта qбр'ьл'а партиаейё XX колектива завода консервайё бажер жь шэ'дэ 20 рож зу бь 102 галэфи фадиид плана дарджанейё нэй мэйа йа исал.

Ван чэнд рожед пашьи жь вьра бона хэватк'ард Ленинграде, Хабаровске, Куйбишеве у бажаред дьие дэй вагон консерво Ьата шандьие.

Хэватнед заводе борщдар буйо Ь'ета к'ётсаиа мэйе продуксиа 400 Ь'эзар манати бЬьЬн у плана сале бЬдадиьи 29-е нойабре.

Т'ЕМАЕД ПРОПАГАНДИЕ

ПАШМАИНЕД КАПИТАЛИЗМЕ НАВ ФӘ'МДАРИЙА МӘРЬВАДА У-РЕЕД ӀЬЛАНИНА WAH

Бь сәрк'ария партиа Комунистие Тьфаqа Советие цьмаа'та мә дәстанийә ачьхиед п'ьр' мәзьи, чекьрийә социализм у ньйа бь сәрфьнязи дьчә бәрбь комунизме.

Әw к'ьыш дькә, wәки wәлтәте мә гьнишгийә дәрәщкә ӧса бьлынд, к'әнге ь'му мәщал натьыа э'фьранде бона разикрьяна ь'әму хчастьнед мәрьва.

Фә'мдарийә мәрьвед советие wә'ед шәрк'ария кә дичу бона чекьрьна файдәщьмаа'тийә комунието, гьништо сәр дәрәщкә лапә бьлынд. Ь'име ие йоке ь'әсаа дьбә нә'акбуна ь'але цьмаа'тейә материале, Ӏьвьрашӧхлькрьна ӀьвәлтӀе, алийьнькрьна сосиалие, е кӧ нава фә'мдарийә марийада пешда ӀатьыӀ у мәй'камкрьыл фькьр, шә'ландьы у әдәте г'әәә.

Ньйьнеп'ьи вәп дәстанизед кәзьи, ӀьӀа ньйа ви нава фә'мдарийә ӀьӀнә мәрьвед советиеда ӀатьыӀ хwәйикрьые чәнд пашмаинед капитализме, бона к'ижана бася сьйфие т'ӧйә.

Пашмаинед капиталистие бь щүр'е хwәаа бащә тенә э'йайкрьые нава дәрәщкә, а'мьрда. Мәсәлә, әм бежьи: ь'ибәандьына дии, фькьре мьлатчитие, ив бь рӧй'е сосиалистие незикбуна хөвате у арзитийә сосиалистие, зайкърьи, дерскърьна ӀабуӀна ь'имьшьаа'тие, зорбәти ьмбәори кӧлфәт, т'әие хwаӀ'ьакърьи, ь'илә'кәри, бйүрократизм, сәрхәшәи, хүлиганти, к'ӧтан, чер у ед маин.

Мә'ийә маин ьа пашмаинед капиталистие нава фә'мдарийә мәрьвада әwә, wәки дәрбәрә мә ӀьӀнә wәлатед капиталистие, жь к'едәре бь ӀалӀе щүр'әи фькьр у э'дәте бүржуазие дәрбәзи нава фә'мдарийә ӀьӀнә мәрьве мә дьбьи.

Т'ӧ сса т'ӧна, wәки пашмаинед капитализме нава фә'мдарийә ӀьӀнә мәрьвада чәтьыайа пешда тиньи сәрйа пешдәчьйина мә. Wәлате мада бьлындбуна заиәбуна мөриар'а т'әвеи, дьйа э дьйа май'камдьбә дьненьер'андьына бәми, бь материалисти незикбуи бәрбь дьиәае у фә'мдарьдьиед ие. Әва йока к'ьмәке дьдә мәрьвед советие бона раст фә'мкьрьна фә'мдарьдьиед т'ьйийәтие у мәхдуәтие, бона ласкьрьна фәwәта мә'сәаед цьмаа'тиейә мәзьи.

Ь'ьа бь ви щүр'әйи ивиә wәлатед капиталистиед, к'әдәре мәщал у фә'мдарийә хwә-хwә ьа'ийә дәрәщкә, ӀьӀнә ви ӀьӀнә ӀьӀнә ӀьӀнә

ФЕРМӘ БУ ЙА ПЕШ

Ферма ч'еләкайә колхоза гӧнде Әләгәзе ль нәһ'ийа Апаране бь сала бәщда дьма. Ль фермаеда нәдьһатьнә qәдандьне нә плана зедәкьрьна шире һ'әйwин, нә жи йа бьльндкьрьна һасьләтдаине.

Бона һьлдана wән кемасийа сәрwерийа колхозе у т'әшкиләта партиае сәр һ'име qьрара Пленума Коммәрк'әзиа ПКТ'С ийуле комплекткьрьн кадр. Бона хәвата фермае һатнә шандьне партиаван у колхозванед щер'ьбанди у шӧхӧлзанә. Дьһа п'акбу шӧхӧле хwәйикьрьна деwер, бь ачьхи һатә т'әшкилкьрьне дайина ч'еләка у ч'ерандьна wана.

Сайа wан пешдак'ьшандьна хәвата фермае п'акбу. Ширдаина ч'еләка гәләк бьльндбу, чьмки ч'еләкдоша бәри дотьне гьһане ч'еләка дьшуштьн бь ава гәрм, паше зьһа у маләж дькьрьн. Сайа wе йәке wә'де зьвьстане жь һәр ч'еләкәкә п'ути стәндьн 450 литр шир, дәwса 150 литре wи wә'де дәрбазбуйи.

Wәхте дәстпебу сезона ч'ерә, бь алик'ари у шеwрдариа сьнһ'әтк'ара щие ч'ера һатнә хәвьтандьне бь дур'е сьреи, к'ижане дьһа зедәкьр ширдаина ч'еләка.

Бь к'ьвшкьрьна 1-е сентйабре 11 мәһед дәрбазбуйида колхозе жь һәр ч'еләкәкә п'ути стандийә 1355 литр шир. дәwса 1200 литре тер'а. дити. Һьмбәри wә'де сала пар ширдаина һәр ч'еләкәкә п'ути бьльндбуйә бь 131 литри. Әве йәке мәщал да, wәки колхозе жь wә'дә зутьр бьqәдинә борщдариа шир т'әслимкьрьна дәwләте у плана к'ьр'ина аза.

Фермаеда ч'еләкдошәкә пешә Ака Щәwо, к'ижане жь һәр ч'еләкәкә т'әслими wе кьри стәндийә 1375 килограм шир, гьһиштийә wан дәстанина ӧса жи Зәка Қ'әләш, к'ижане 11 мәһед дәрбазбуйида-жь һәр ч'еләкәке дотийә 1395 литр шир.

Бона дәwар зьвьстане т'ер у щие гәрмда хwәйикьрьне колхозе мәщал ә'фьрандийә. Һатийә лодкьрьне 760 тонна гиһа, незики 800 тонна салом, һазькрьнә 180 тонна дәбра һ'әб у 340 тонна силос.

Али п'аккьрьна хәвата фермае кьр т'әшкилкьрьна ләща сосиалистие у бь систематики леньһер'андьна qәwьльньвисаред ләще, к'ижан т'әшкилкьрьбу т'әшкиләта партиае. Һ'әйwанәтхwәйикьред ч'еләкдош бь к'әтьна ләща сосиалистиеда борщ һьлданә сәр хwә һ'әта к'ӧтасийа сале жь һәр ч'еләкәке бьстиньн 1500 литр шир.

Һ'әйwанәтхwәйикьред колхозе борщ һьлданә ӧса жи сала 1956-а бьгьһижнә wе дәрәща дәрдаина һасьләтед һ'әйwанәтзедәкьрьне, йа кӧ бона сала 1960 һатийә тер'а дитьне.

А. Афандйан

ӘМ Қ'ОМӘКЕ ДЬДЬН КОЛХОЗА ХWӘ

Исал колхоза мә дайә гиһандьне жьне трийа, т'ьтуне, гәньм у кукурузи п'ьр'.

Ньһа гӧмьрәһ' пешда дьчьн хәватед бәрәвкьрьна wи әк'ьне п'ьр'.

Шагьрте мәк'т'әба мә жи пашда наминьн жь колхозвана. Әwана бь дьл т'әви хәватед колхозе дьбьн. Ван аг'рийа бь qәwәта мә һат дьруне у гӧһастьне бедәра колхозе чәнд тонна кукуруз бона силоскьрьне. Бона ве йәке мә рәзальхи стәнд жь т'әшкиләта партиае.

Ньһа, wәхта дәст бь дәрса бунә, әм диса wә'дә дьвиньн бона к'омәке бьдьн колхоза хwәйә һ'әлал.

Н. Адамйан

Шагьрта мәк'т'әба орт'ә дәрсхана IX, гӧнде Қоше, нәһ'ийа Аштараке

БОНА ӘҚ'ЬНЕ БЬЛЬНДИ САЛА WЕ БЕ

Азизбеков, сентйабр (АТ'Ә).— Колхоза гӧнде Гндевазе наве Ворошилов сәр мәзила 630 һектари дайә гиһандьне әк'ьне һ'әвнани п'ьр'. Жь һьнә ә'рдмәзила те стәндьне 20—22 сентнер әк'ьн.

Ә'кьнбәрәвкьрьнер'а т'әвайи анҝори сала пар 10 рожа зу колхозе дәстпекьр чандьнийа паизә. Ида һатийә чандьне 80 һектар ә'рдмәзил. Чандьни пер'а-пер'а те авдаине.

Чандьнийа паизә дәстпебуйә у бь ачьхи пешда дьчә ӧса жи гӧндед Хачике, Йелп'ине, Микойане у колхозед маин. Исал нәһ'иеда wе бе qәдандьне 9400 һектар чандьнийа паизә.

ҺИНҚЬРЬНА ХWӘНДЬНА ПОЛИТЕХНИКИЕ МӘК'Т'ӘБЕДА

Һ'име принсипа һазьрийа политехникие пешда к'ьшандьнә һ'имдаред сосиализма ӧлми Марк'с у Энгелс.

Сәр һ'име qьраред qӧрьлт'а ПКТ'С XIX готи һә'му мәк'т'әбед орт'әда дәрбазбьн һинбуна политехникие. Шагьрт бь т'еори һини һ'име дәрдаине дьбьн сәр рьк'ьне ӧлма, башqә готи сәр һ'име һинбуна физикае, к'имиае, мат'ематикае, биологиае, щьг'изк'ьшандьне. Һинкьрьна wан предмета к'арәкә занәбуне ӧса дьдә шагьрта, wәки әwана рьнд фә'мбькьн жь электрике, дәрдаина к'имиае у малһәбуна гӧндитие.

Пьрса qәдандьна хwәндьна политехники, башqә готи иро, гәләки фәрзә, wәхта кӧ wәлате мә жь сосиализме дәрбази комунизме дьбә. Ньһа пешдачуйина экономика у култура мә, электрофикасиакьрьна у машинәкьрьна просесед сәнайе у даина автоа, жь орт'е һьланина фьрqийа бажар у гӧнда, хәвата фькьрандьне у физикие һ'имли дьхwәзә мәрьвед п'ьр'занә, бьлиан. Һәр мәрьвед аwа бь занәбуна п'ьр' дькарьн дьһа зедә кери мәхлуqәт бен, дьһа рьнд пешда бьбьн сәнайе у экономика wәлате мә пашwәхтие.

Мәри ньқарә хәбәрдә дәрһәqа qәдандьна хwәндьна политехникие у элементед wе, әгәр мәк'т'әбеда т'ӧнәньн кабинетед физикае, к'имиае, т'әбийәтзанәбуне, йан жи, әгәр әwана хьраб һатьнә сазкьрьне, ләма жи ләзьмә, wәки кабинетед мәк'т'әба дәмдәзга бьдьн сазкьрьне у wан дәмдәзга пак'и бьдьн хәвате.

Мәк'т'әбада гәрәк бьә'фриньн лаборатоaccess ӧса, ед кӧ бь дәмдәзгә сазкьрьна хwәва һ'әмк'ари ӧлм у техника wәлате мә пешдачуйи бьн.

Пьрса дьнейә фәрз бона qәдандьна хwәндьна политехникие әwә, wәки рьнд т'әшкилкьн сьнә'тханед мәк'т'әба, чьмки ведәре шагьрт wе хәвата практики бькьн, һини хәвьтандьн, һьланин данина һащәта, сазкьрьн у хwәйикьрьна wана бьн.

Qәдандьна хwәндьна политехникие дьхазә, кӧ дәрсдаре мәк'т'әба орт'ә, башqә ед физикае, к'имиае, т'әбийәтзанәбуне, щьг'изк'ьшандьне дәрһәqа дәрдаина мә п'ак занәбьн, һәбә һазьрбуна wанә техникие, бона wәхта шагьрта һин дькьн, карьбьн wана (занәбуне техникае) рьнд бьдьн сәрwәхткьрьне.

Һьнәк дәрсдаред к'имиае, физикае, т'әбийәтзанәбуне, мат'ематикае просеса хwәндьна занәбунед шагьрта һ'әсав дькьн к'ӧтакьри, wәхта шагьрт п'ьр'-һьндьк заньн жь алие пьрсед политехникие у дькарьн бь ньвисар у зар гьлиед хwә бежьн, әw дәрсдар бир дькьн, wәки сәри готьн нинә, сәри бь практики qәдандьна wан готьнанә.

Бона һинкьрьна политехникие ӧса жи щики мәзьн дьгьрьн эк'скурсиед дәрдаине.

Ләзьмә т'ьме эк'скурсиа т'әшкилкьн бәр бь электростансиа, фабрика, СМТ-а, совхоза, колхоза, wәки шагьрт п'ак насийа хwә бьдьн дәстанинед индустриае, wан һ'әму машина у просесед технологие, ед кӧ шагьрт дәрһәqа wанда һинбунә. Бона һинкьрьна политехникие к'омед дәрсхана дәр жи гәләк тьшти дькьн.

Пәй һинкьрьна пьрсед политехникиер'а шагьрт дәст тиньн һостатийа т'омәри у к'ур дькьн занәбунед хwә.

Мәк'т'әбеда гәрәк гӧһдарийа т'әшкиләтед комсомола, пионера у колектива мәк'т'әбе сәр ван пьрса һәбә.

П. Зак'арйан

ЭВАРИЙА РАСТҺАТЬНЕ

Бь инисиатива министрийа саг'ләмие ль института дохтьрие һатә т'әшкилкьрьне эверийа растһатьне т'әви хwәндк'аред кӧ 25 сал бәре к'ӧтакьрьбун институт.

Хәбәрдана хwәйи кӧр'тда директоре институте Г. Г'евондйан бьмбарәки да wана, е кӧ 25 сал qӧльхкьрьнә т'ор'а саг'ләмиеда. Бәрәвбуйа бьмбарәккьрьн ӧса жи хwәндк'ар Щ. Геваргйан, С. Варданйан, ӧзве Академиа ӧлма РСС Әрмәние ә'сли Һ. Буниат'йан. Һатә хwәндьне т'елеграма бьмбарәкие кӧ шандьбу ӧзве Академиа ӧлмед дохтьрие Т'РСС ә'сли Э. Һасрат'йан

Эвари дәрбаз бу дь атмосфера алавида

С. Шәмо.

Композиторе Адрбещанеи ә'йан

(70 салийа буйина Ӧзейир Һащьбәйов)

Ӧ. Һащьбәйов дь т'ариqа опера щьмаә'та Адрбещанеда ә'фьрандаре опера ә'wльн буйә. Әwи щара пешьн опера «Лейли у Мәщнун» ньвисибу. Ӧ. Һащьбәйов 18 сентйабре сала 1885-а ль гӧнде Аг'щәбәдие Адрбещанеда жь дийа хwә буйә, ле жь wьра зә'ф һьндьки майә.

Ӧ. Һащьбәйов салед хwәйә зарӧкие у щаһьлтие дь мәск'әне музиканта у ньвиск'ара ль бажаре Шушеда дәрбазкьрийә. Әw бажаре бь т'әбийәта хwәва бәдәw, бь ч'ийава һ'әсаркьри, бь гӧл, сосьна у мергава хәмьландида ньвиск'аред Адрбещанейә мәзьн Қасимбәг Зак'ир, Нәщәфбәг Вәзиров, Әбдӧрәһимбәг Һакwердиев жи жийинә. Ль wьра Вагифе мәзьн жи шьеред хwәйә лирикие ә'фьрандийә.

Чаwа бәдәwийа Шуше, ӧса жи музика щьмаә'те һ'ӧкӧми сәр Ӧзейир дькьр. Әwи һәла зар'ӧтийа хwәда жь музикае һ'ьздькьр. Әwи qимәт дьда музика щьмаә'тиейә сазбәндие у бәдәwийа wе. Ӧзйире 12 сали бь дәнге хwәйи рьндва нава щьвалада һ'ӧрмәт дәст анибу. Әwанә бь һ'әwәси дәнге wи дьбьһистьн у дәнге wи дабунә сәр фонографа wи wәхтийә т'әзә дәрк'әти.

Ӧзейир хwәндьна хwәйә ә'wльн жь Шушие һьлтинә, паше бона бьльндкьрьна хwәндьна хwә әw дьчә бажаре Горие qәбули семинариа дәрсдара дьбә. Ль wе семинариае әw насийа хwә дьдә музикае жи. Ӧзейир ль wьра скрипке дьхә у нота һиндьбә. Әw 17—18 салийа хwәда сәр нота дьньвисә рәqас у к'ьламед щьмаә'те.

Ду хьлазкьрьна семинариаер'а Ӧ. Һащьбәйов wәхтәки нәһ'ийада, паше жи Бакуеда дь нәһ'ийа п'алайә Бибиһейбәтеда дәрсдар дьхәвьтә у бь wе хәватер'а жи әw ль сәр опера «Лейли у Мәщнуне» дьхәвьтә.

Паши сала 1905-а дь wәхте т'сарда нава култура адрбещаниеда ә'фьрандьна опера аqаси жи нә һесабу, ле Ӧ. Һащьбәйов мьqабьли qәйдә-qануне т'сар шәр'к'арие дькә у щара ә'wльн нава култура адрбещаниеда операе дьдә ә'фьрандьне. Ә'фьрандьна wийә пешьн, опера «Лейли у Мәщнун», 12 е йанваре сала 1908-а те нишандаине.

Әw нишандаин жь алие щьмаә'те бь бәгмикә мәзьн те qәбулкьрьне. Ӧзейир Һащьбәйов жь 1908-е сале һ'әта 1912 сале 7 опера дьә'фьринә, жь wананьн: «Әw нәбә, бьра әw бә» «Әсли у К'әрәм» у ед маин.

Ӧ. Һащьбәйов бона хwәндьна хwәйә музикие дьһа бьльндкьрьне сала 1911-а дьчә Москвае, паше әwи Петроградеда насийа хwә дьдә композиторед урьсайә лапә ә'йан у дьбьһе гәләк мьжулиед qимәтийә к'омәкдаине. Wәхте Петроградеда әwи ньвисибу музика опера «Аршин мал алан».

Ә'фьрандьне Ӧзейир Һащьбәйовә з'әф паши Револйусиа Октйабрейә Сосиалистиейә Мәзьн кӧликвадан. Револйусиае чаwа бона к'ӧли щьмаә'тед советие бәхтәwәри ани, ӧса жи бона щьмаә'та адрбещана һ'әму мәщал-мьк'ан да ә'фьрандьне; ль Бак'уе Техникума музикае, Қонсерваториа Дәwләте, театра операед балете у ед маин һатьнә вәкрьне. Wан гьшкада Ӧ. Һащьбәйов дьхәвьти у к'омәк дьда бона пешдачуйина музика адрбещание. Әwи эпоса щьмаә'та адрбщанейә мәрхас «Қ'орог'ли» дькә опера.

Гәләк ньвисаред композитор бь зьманед щьмаә'тед Т'РСС у wәлатед дәрәкә һатьнә т'әрщьмәкьрьне. Қомедиа «Аршин мал алан» бь зьмане к'ӧрда жи һатийә т'әрщьмәкьрьне. Һ'әму ньвисаред Ӧ. Һащьбәйовда qәwмти у пьзмамтийа щьмаә'та һәйә, аwа, мәсәлә «Қ'орог'ли», к'ьлама «Бәдәwа к'ӧрда» у ед маин.

Ӧ. Һащьбәйов жь 40 сали зедәтьр хәвьтийә дь рйа пешдабьрьна култура музика адрбещаниеда. Әwи нава wи wә'дәида 7 опера, 3 оперетта, жь 100 зедәтьр кантата, ньвисаред инструментал, хор, романс у к'ьлам ньвисинә.

Бона qӧльхиед Ӧ. Һащьбәйовә мәзьн әw һатийә рәwакьрьне бь ордена Ленин, бь ордена Бәйраqа Сорә Хәвате у бь чәнд медалава. Қомпозиторе мәзьн дӧ щара һежайи наве лауреата премиа Сталиние буйә, професор, ӧзве Академийа РСС Адрбещанейи ә'йни бу, һатьбу бьжартьне депутате Совета Т'әwрәбьльнд Т'РСС.

Ӧ. Һащьбәйов 23-е нойабре сала 1948-а 63 салийа хwәда wәфат бу.

Қомпозиторед Адрбещана Советие wе жь ә'фьрандьнед Ӧ. Һащьбәйовә дәwләмәнд һинбьн у дьһа бь дәстанинед мәзьнва wе пешда бьбьн музика адрбещанейә мьләтие.

К. Фәрәщов.

ЩЬВАТА САЛЕ ЯА ПАЛАТА ФИН—СОВЕТИЕЙӘ К'ЬР'ИНФЬРОТАНЕ

Ьелсинки, 14 сентябре (ТАСС).— Ява бу щьвата сьреёэ сале йа палата фин—советиеёэ к'ьр'инфьротане. Лъ щьвате назьрбун премьер-министр Кекконен, министре шӧхӧлед дэр Виролайнен, министре к'ьр'инфьротане у санайе Симонен, директоре банка Финландиае Путила, Посоле Т'РСС В. З. Лебедев, жэ'ижле Т'РСС к'ьр'инфьротане А. И. Сосунов у делегаса совете, сарк'арие лъ к'ижане дъёэ сэдэ Сэдрэтийа палата к'ьр'инфьротатиеёэ Ь'эмъгьрадие М. В. Нестеров.

Щьвате бьёнист Ь'эсалдаин дэрьэда шӧхӧлькьяна палатеёэ сала 1954, бьжаэт сэрмертийа паллате бона сала 1956—1958-а у г'эстиқьқь бӏущеа жеёэ сала 1956-а.

Сэдрэ палата фин-советиеёэ к'ьр'инфьротане Хариман хэбрдэнэ хжэда да к'ьвше, жэки жэхте Ь'эсавдаинеда палате хэвотакэ мэзьн у к'ярани кьрийе бона вьр ҳада мэҳ'кэмкьрьн у пещдачуйина к'ьр'инфьротана Ьэрдӧлдийӧ к'ярстэди.

М. В. Нестеров дастаинне т'эзэ у хжэт дь шӧхӧле мэй'кэмкьрьн у пещдачуйина п'ээгӧпастьна э'шийӧ орг'а Финландиае у Т'РСС.

Министре шӧхӧлед дэр Виролайнен жь нэве Ь'ӧкӧмэте салэмкьр шӧхӧлькьрьна палатеёэ к'ярани у хжэстьи э'йанкьр дэрҳэда вьр ҳада дэйа фьрэкьрьна к'ьр'инфьротане орг'а Финландиае у Т'ьфаса Советие.

Лъ кинотеатра «Капитол» бона т'эвбуйа Ьатэ ишшэндане кинофильма советиеёэ орг'а Дьиниеда йа э'жльи» дэрҳэда электростансиа Т'ьфаса Советиеёэ этэшиле.

МЬҚАЛА УРХО КЕККОНЕН

Ьелсинки, 15 сентябре (ТАСС).— Ьажмара ковара «Кӏунтайа» паҳьшында, жӧ жь алие т'ьфаса аграрие тэрдане, Ьатийӧ нэшьрькрье мьқала Урхо Кеккэнен, к'ижан, башцэ готи Ьатийӧ п'ешк'ешкрье пэрса Ьойэтийа э'дьли. Бь бирашина, жэки идеа Ьойэтийа э'дьли, к'ижан ньйа бу'йа лозунга Ьэрдэлэрбашкрьнеёэ орг'эмьлэтие, Ьатийӧ пешда к'ьшандье Ьола Ье жь алие В. И. Ленин, автор дэрбази э'нэ'нжкрьна ие идеае дьбэ бь т'эг'инна Финландиае.

ДЭРҺЭҚА ЬӘЙЭТИЙА Э'ДЬЛИ

Лъ Финландиае, дьньинсэ Кеккэнен Ьойэтийа э'дьли те дэрбазькрьне жь сала 1944-а пайэ. Шер'ьбандьи ишшандьэ, жэки эж шӧхӧла п'эк дэрбазбуйэ. Ьэвэр'ашӧхӧлькрьн у бажэркрьна Ьэрдӧлди йа Финландиае у Т'ьфаса Советие сал бь сал мэй'кэмбуйэ. Шӏэм мэ ньйа эже сэйёсетие хжэйдькьри галэк жь жаи мэрьва, к'ижана паше шэр' суидлар у саботаж дькьрьн эж сайасэтийа. Эм, фин, бь т'эмамийа роһ'е хжэва дьхжэьн, жэки пеё принсипа Ьойэтийа э'дьли т'эмамийа дьиниеда Ьэр'э.

РЕПРЕСИА МЬҚАБЬЛИ ПАРТИА

Бь э'ламкьрьна агентийа Франс Пресс «сэр Ь'ине дехера, кӧ 13-е сентябре роиан дитийӧ «Жур'иал официел»-да, партиа Комунистиеёэ Алжире у ёса жи Ь'эму т'ашкилэт у асосасиаед кӧ ала ие дькьи, йане бь незики жеёэ ғьредайнӧ, жь Ьэ-да тен қдэхэкьрье сэр т'эмамийа территориа Республика Франсиае».

КОМУНИСТИЙӘ АЛЖИРЕ

Агентийа Франс Пресс ёса жи э'ламдькьи, жэки «Ь'эму бажэрад Алжиреда 12-е сентябре жь сэһ'ята 22-а дэстекьри, бь қьрара Ь'ӧкӧмэте Ьатьнь дэрбазькрьне операсиед полисие мьқабьли партиа Комунистиейӧ Алжире, т'ошкилэт у филиалед жеёэ шӧдда-шӧдда».

ШЭРҚ'ӘРИ МЬҚАБЬЛИ ФЬРЭКЬРЬНА БАЗАЕ АМЕРИКИЕЙӘ ӘСКЭРИЕ ЛЪ ИАПОНИАЕ

Лъ Иапониае думайи дьбэ шэр'-к'ари мьқабьли фьрэкьрьна база эскэрие-ньжаеийӧ Тат'ьнкава незикиз бажэре Сунакавае.

13-е сентябре дь нэһ'ийа базае гэраке дэстибеуна шькьлк'ьшандьжед топографие. Ле незики 3000 бьжалиед щи, е кӧ бэрэбӏуйэн нэһ'ийа базаеда, шер'ьбандьи нэһельи дэстибекьрьна ван хэвата, нэньйер'и ие йӧже, жэки Ьатьбуйэ шандье жьра 1500 қдьлхие полисиае, к'ижан сильһ'кьрибун бь гранатед газа Ьесьранийнеа.

Жэхта льһэвк'этьиед полисиае у

Ь'ӦКӦМЭТА СУРИАЕЙӘ Т'ЭЗЭ

Шам, 14 сентябре (ТАСС).—Сайёд Тэзи (ньбьидэсти) т'ошкилькьр Ь'ӧкӧмэта Сурияейӧ т'эзэ, т'ашкила к'ижанеда эж Ььлдьэ постед премьер-министру и министре шӧхӧлед дэр.

К'ьтэьэ нава т'ошкила Ь'ӧкӧмэте: Насаи Эль-Ат'раш-министре дэчлэтие (ньбьидэсти), Асад Ьаурьмминистре дэчлэтие (ньбьидэсти), Рашад Бармадан-министре хжэйькрьне (партиа щьмаэ'тие), Али Бузо-министре экономика мьлэтие (партиа щьмаэ'тие), Абдел Ваһаб Хомад-министре малһэбуйа гӧидитие

ДӘСТЭКЬШАНДЬА Ь'ӦКӦМЭТА ЛИБАНАНЕ

Нйу-Йорк', 14 сентябре (ТАСС). Чэва э'ламдькэ мьқаладаре агентийа Ассошиэйтед пресс жь Бейрут'е, Ь'ӧкӧмэта Либанане, кӧ сэрк'ари дькьр Сами Солхом, дэст жь Ь'ӧкӧмэте к'ьшандийӧ. Агенти к'ьшандькэ, жэки дэст жь Ь'ӧкӧмэте к'ьшандьи г'ьредайӧ пар'ламентеа тэлэк бэрк' критикьрьна сайасэтий Ь'ӧкӧмэтейӧ хэрцр'а. Депутатэ тиккьрьн қьрара Ь'ӧкӧмэтейӧ ве ие ҳада дэрҳэда азакьрьна Ььйэ комтиие жь хэрцдане.

РАСТКЬРЬН

Ьэжмара газета «Рйа т'эзэ» 15 қда, руе 2-а, етуна I-е, жэрейа реза 11-а, готи бьхуныы... «рэҳэмэ бьнэ-

быналиед щи 20 мэрьв Ьатнэ бӏуе даркьрьне.

❀❀❀

Чэва э'ламдькьи жь Тоқ'ошкилэта профт'ьфаса Индонезиа Ьэрдӧлдийӧ Ьэр мэзьн- Шевра профт'ьфаса Индонезиа т'эмрэбьлиид, дьк'эвнэ нава т'ошкила к'ижане 3.300 Ь'эзэр мэрьв, ҳада шанд Федерасиа американкейӧ хжэте, конгреса профт'ьфаса Америкие у конфедерасиа профт'ьфаса азайӧ орг'эмьлэтиер'я, к'ьдре ие дькэ бьхжэьн жь Ь'ӧкӧмэта. ҚАИ сэкьнандьиа ғьрэкьрьна бэлед американкейӧ авиасиае Ивановеда, (ТАСС).

(партиа щьмаэ'тие), Ризкалла Ал-т'акаи-министре финанса (партиа щьмаэ'тие), Мунир Эл-Ашшаи-министре йустисиае (блока конституасион), Судейман Ал-Ьлиид-министре дэчлэтие (блока конституасион), Абдул Бак'и Низамуддин-министре хзватед мэхлуқэтие (блока демократие), Бадри Аббуд-министре сиҳьмихжойкьрье (блока демократие), Маамун Кузбари-министре рэҳэ (партиа азакьрьна э'раба), Абдул Хсейн Раслан-министре йӧлькь Ь'ӧдэр' (ньбьидэсти).

ПАТРОНИМИА КОРМАНШЕДӘ ӘРМӘНИСТАНЕ БӘРИ РЕВОЛИУСИА ОКТЯАБРЕ[1])

(жь этнографиа кӧрманшие)

Ава э'дэте қӧлькъжойкьрье ава ва ғалэк шьмаэ'та у қэбилада Ьэбуйа, чэва нава урьседа, әрмэниада у ед маин. Ээмане бэре нава урьседа қӧлькъ э'йанэ бь нава **отверсна,** нав әрмэниада **шӏшин** у ед маин.

Ий пешца-йэкбуна идеологиа патронимиаеёэ. Бэре, Ьэр бэрэҳэ, йан жи қабилэкэ к'ӧрдар'а Ьэбуйэ Ь'ибандьиа жеёэ тотемие, знарот-ед ие у т'арҳда же, кӧ пэйдьчи.

Э'дэтэки этнографиае дьне, жэки бь идиологиаер'а те ғьредане, эж пьрса мэзале бэрепэ. Бэри Революсиа Октябре ғалэк гӧндед к'ӧрдада Ьэбун мэзале бэрепэ бащцэ. Ьэр бэрэке мьриед хжэ ль шики к'эздькьрьн, Ьэнэки дури Ьэп. Мэзалед ёса эж дьиньи лъ нэһ'ийа Апаране, гӧндье Шдрщырисе, лъ нэһ'ийа Аштаракэ гӧндье Шамираме у ед дьне.

Ава э'дэте Ьана жи диса ғьредайэ зудаёйӧатийа щьмаэ'тар'а, э'мьржийина жанэ э'лтиер'а, жэки пашжэхтие эж э'дэт к'этийа жи бэрепатроними.

Ьэнэ атрибутед патронимие дьне жи, жэки ие ғалэки бьк'ьшнэ, эм ие мьқаледа ньқары ғьлэбьйнэсьи. Ьэр эм дькэри бекэ, жэки эжмане бэре чэжа элед шьэ'тед ньйайэ э'йан: урьседа урьседа, әрмэнийа, гӧрщэ, бёз жи Ьабуна қ'ӧрда. Жэки ёсана, щьмаэ'та к'ӧрда жи э'мьржийина хжэда дэрбазькрьнйӧ житьна элтие бэри эжмеқултие, эж ниша дьдэ пашманкэ э'дэтед кэви.

Эж пашмаин ирэ ёса Ььйдьмьда, ӧ иден бэр ч'эн'а мэсала: Ь'ибандьиани, Ьибандьи у ед маин.

Бона Ь'ибандьиа Ьибандьи кэви э'дэтед патронимие к'ӧрда Ь'эйфьланине, Ь'ибандье у ед маин. Ь'ибандьиа Ьибандьи кэви Закаканде бэрдари партиа хжэ Комунистие Ь'ӧкӧмэта Советиеёэ.

База патронимиае малһэбуйэ жь орг'е Ьатийӧ Ьиланине, ҳэма жи ие дькэри бежьи-бэред патронимиае нав к'ӧрде Әрмэнистанеда. Ь'имва Ьатьнэ батминьқьрье, Ь'ибандьи Ьанэ пашманкэ патронимиаеёэ идеологи, эжана жи эж орг'е тенэ Ьиланине.

Дэжса редактор Ь'. ШЬНДИ

1) Дэстебун «Р. Т'. », № 64.

Адреса редакт'сиае: Ереван, соқада Алавердйан № 46, т'елефон 2-07-78. Адрес редакции: Ереван ул. Алавердяна № 46, телефон 2-07-78. ВҒ 12957

Ньэшрхана № 2, сэрмерийа сэрэ, йасэнэйа-полиграфие у ньэширэта йа Министрийа культурае РСС Эрмэние, Ереван, соқада Кнуййанг'е № 8. Типография № 2, Главного управления издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, Кнуняна № 1